

Nuri Bilge Ceylan: Yalnızlığımızın Türklük ile alakası yok

Nuri Bilge Ceylan'ın onur konuğu olduğu Türk Filmleri Haftası, dün akşam Ceylan'ın 'Ahlat Ağacı' filmiyle başladı.

Facebook'ta paylaş

WhatsApp

E-posta

cumhuriyet.com.tr

23 Kasım 2019 Cumartesi, 13:42

Yönetmen ve senarist Nuri Bilge Ceylan, ne kadar çabalasa da ülkesi Türkiye'ye karşı önyargıları gideremediğini söyleyen ve "Biz neden yalnızız?" diye soran bir öğrenciyi, "Bunu kendi ruhunuzda arayın. Yani dış şeylerde aramanın faydası yok; ülke, kültür, Avrupa Birliği, şu bu... Yani eğer kültürel bir şey de varsa kader olarak kabulleneceksiniz" diye yanıtladı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü'nün katkılarıyla Roma'da Yunus Emre Enstitüsü (YEE) tarafından düzenlenen ve dünyaca ünlü yönetmen Nuri Bilge Ceylan'ın onur konuğu olduğu Türk Filmleri Haftası, dün akşam Ceylan'ın 'Ahlat Ağacı' filmiyle başladı. Kentin prestijli sinema evi Casa del Cinema'da düzenlenen etkinliğin açılış konuşmalarını Roma YEE Müdürü Sevim Aktaş, YEE Başkanı Şeref Ateş ve Türkiye'nin Roma Büyükelçisi Murat Salim Esenli yaptı.

Gösterimin ardından gazeteci Riccardo Cenci'nin sahnede film üzerine söyleşi yaptığı Ceylan, katılımcıların sorularını da yanıtladı.

"HER FİLMDE KORKUTUCU DENEMELERE GİRİŞİYORUM"

Ahlat Ağacı'nda da Dostoyevski ve Çehov'dan alıntılar olduğunu hatırlatan Ceylan, Rus edebiyatı, özellikle bu iki yazarın kendi sinemasında her zaman çok önemli olduğunu ifade etti. "Çehov'dan esinlenerek binlerce film yapılabilir, Dostoyevski de öyle, ama onu uyarlaması daha zor" diyen Ceylan, başka bir senaryo üzerinde çalışırken Ahlat Ağacı'nın tesadüfi bir şekilde devreye girdiğini anlattı.

Ceylan, "Her yeni filmde bana meydan okuyan, korkutan, ürktüren bir şey olması hoşuma gidiyor. Motivasyon için böyle bir şeye ihtiyacım var. Her filmde kendime göre, benim için önemli olabilecek korkutucu bir takım denemelere giriştiğim söylenebilir. Mesela bu filmde, aslında sinema için hiç de uygun olmayan, felsefi ve edebi bir konuşma şeyi var. Bu normalde sinemada pek sevilmmez, ben de çok sevmem aslında, ama acaba çalıştırabilir miyim diye bir meydan okuma oldu" diye konuştu.

"HAYATIM BOYUNCA KENDİMİ YALNIZ HİSSETTİM, TÜRK OLMAKLA ALAKALI DEĞİL"

Bir süredir İtalya'da yaşayan Türk bir öğrenci, yurt dışında Türkiye'ye karşı önyargıları, her türlü çabasına rağmen bir türlü gideremediğini, Ceylan'ın da 'Üç Maymun' filmiyle Cannes Film Festivalinde 'En iyi Yönetmen' ödülünü alırken "Benim yalnız ve güzel ülkeme..." dediğini hatırlatarak, yönetmene "Biz neden yalnızız?" diye sordu.

Ceylan da, buna şöyle yanıt verdi: "Yalnızlık öyle bir şey ki, ben bütün hayatım boyunca kendimi yalnız hissettim. Yani Türk olmakla, orada yaşamakla ilgili bir şey değil. Benim ruhum öyle; her zaman yabancı hissediyorum kendimi. Akli başında her insanın da öyle hissetmesi gerekir gibi de geliyor. Öyle bir şey dünya ve bununla baş etmeye çalışıyorum. Sanat da bu anlamda en önemli katalizör oldu benim için. Yani suç olarak

algıladığım farklılıklarımı, bir tür rasyonalize etmemi, daha onlarla barışmamı ya da katlanabilmemi sağladı diyelim, ama yabancılık hep baki. Ben bunun Türklükle alakalı olduğunu düşünmüyorum, en azından benim için. Bazı insanlar için daha büyük bir bela tabii. Bunu kendi ruhunuzda arayın. Yani dış şeylerde aramanın faydası yok; ülke, kültür, Avrupa Birliği, şu bu... Bence kendi içinizde çözmeniz gereken şeyler olduğunu düşünüyorum ben bunların. Yani eğer kültürel bir şey de varsa kader olarak kabulleneceksiniz. Oralara çok kafa takmaya gerek yok. Esas insanın içindeki melankoli ile başa çıkması esas, ona bir çare bulmak lazım."

ELİTİST ELEŞTİRİLERİNE YANIT: BUNLARLA UĞRAŞMAYA KALKARSANIZ FİLM ÇEKEMEZSİNİZ

Nuri Bilge Ceylan, başka bir Türk öğrencinin, "Türkiye'de, çok içimizden hikayeler anlatmanıza rağmen yaptığınız filmlerin çok elitist kaldığını, halka nüfus etmediğini düşünüyorlar. Buna dair bir cevabınızı bulamadım. Siz ne dersiniz?" sorusuna karşılık ise şöyle konuştu: "Böyle düşünen de var, düşünmeyen de. Dolayısıyla filmler, stiller hakkında her çeşit görüş, her zaman vardır. Alışılmışın dışında bir stiline varsa, anlatım biçimi olarak söylüyorum, konu olarak değil de, muhakkak ki yabancı gelecektir bir sürü insana, bu kaçınılmaz bir şey. Yabancı gelen de, elitist ya da başka bir şekilde kodlanabilir. Buna bir cevap bulamamanızın nedeni, bunları normal karşılamam yüzündendir. Yönetmenlerin genel olarak övgülere de, yergilere de çok takılmamaları lazım. Sinema, günümüzde çok popüler bir sanat ve binlerce reaksiyon oluşuyor. Bunlarla uğraşmaya kalkarsanız zaten film çekemezsiniz. Benim niyetim, olabildiğince gerçekçi olmaya çalışmak. Tabii bunu başarabiliyordum, başaramıyordum bu ayrıca bir tartışma konusu. Gerçekçilik de kişiye göre değişebilecek bir şey."

Türkiye'de, elitist görülen filmlerin, gişe başarısı düşük filmler olarak mı algılandığını sorulması üzerine de Ceylan, kendi filmlerinin, sanat filmleri içinde daha iyi bir gişe yaptığını belirterek, "Normal filmler 20-30 bin civarında iken bizimki 250-300 bin civarında olabiliyor. O dediğiniz anlamda elitistlik, bir anlamda biraz sinema kültürü. Bu tip filmlere aşinalık biraz merak gerektiriyor, o anlamda bir aristokrat yapısı var. İyi sanatın her zaman biraz aristokrat bir yapısı vardır" diye konuştu.

"ASKERLİK BANA İYİ GELDİ"

Ceylan, yine bir soru üzerine kendisini sinemaya itenin, eğitimini aldığı mühendisliği yapmamak istememesinin değil, büyük kararsızlıklar ve sıkıntılar olduğunu dile getirerek; hayatta ne yapmak istediğini bilmediği sırada askerlik gibi zorunlu, kendisini düşünmeye itmeyen bir şeyin kendisine iyi geldiğini anlattı. O dönemde çok kitap okuduğunu söyleyen Ceylan, bu sıkıntılar ve kararsızlıkların kendisine sinemaya yönelme gibi büyük bir karar aldığını ekledi. Genç Türk sinemasını çok iyi bulduğunu da ekleyen Ceylan, son zamanlarda 'Aidiyet'i çok sevdiğini söyledi. Roma'da 22-24 Kasım tarihleri arasında yapılacak festival kapsamında toplam 7 ödüllü film gösterilecek.